

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 13Cob/24/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5614201883
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Štolcová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5614201883.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Zuzany Štolcovej a členov senátu JUDr. Márie Dubcovej, JUDr. Róberta Bebčáka, v právnej veci žalobcu: Liptovské družstvo OBNOVA, družstvo, so sídlom Panenská 7, 811 03 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 44 248 938, zastúpeného zástupcom AGILITA ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA, spol. s r.o., so sídlom Panenská 7, 811 03 Bratislava - mestská časť Staré mesto, IČO: 35 753 510, proti žalovanému: Liptovská vodárenská spoločnosť, a.s., so sídlom Revolučná 595, 031 05 Liptovský Mikuláš, IČO: 36 672 441, zastúpenému zástupcom HADBÁBNY & spol., advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Prielohy 1012/1C, 010 07 Žilina, IČO: 47 249 722, v spore o zaplatenie náhrady škody 681.125,82 Eur s príslušenstvom a ušlého zisku 57.424.273 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 9Cb/33/2014-472 zo dňa 7.7.2021, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 9Cb/33/2014-472 zo dňa 7.7.2021 **p o t v r d**
z u j e s vykonaním opravy záhlavia rozsudku v časti predmetu konania tak, že správne znie:
„o zaplatenie náhrady škody 681.125,82 Eur s príslušenstvom a ušlého zisku 57.424.273 Eur s príslušenstvom“.

Žalovaný m á voči žalobcovi n á r o k na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd výrokom I. žalobu o náhradu škody a ušlý zisk zamietol. O nároku na náhradu trov prvoinštančného konania rozhodol výrokom II. tak, že žalovaný má nárok na náhradu trov konania od žalobcu 100 %; o výške náhrady trov konania rozhodne vyšší súdny úradník prvoinštančného súdu po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

2. V odôvodnení rozhodnutia okresný súd poukázal na žalobu žalobcu doručенú okresnému súdu telefaxom dňa 28.2.2014 doplnenou v zákonnej lehote, ktorou sa žaloba domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť mu 681.125,82 Eur s príslušenstvom titulom nároku na zaplatenie skutočnej škody a jej zdôvodnenie (odsek 1. odôvodnenia rozsudku).

3. Ďalej okresný súd poukázal na to, že dňa 27.10.2016 začalo konanie sp. zn. 20Cb/30/2016 žalobcu proti žalovanému o zaplatenie 57.424.273 Eur s príslušenstvom titulom ušlého zisku, pričom skutkový základ žaloby je identický s konaním vedeným pôvodne pod sp. zn. 9Cb/33/2004 (o náhradu škody) (odsek 4. odôvodnenia rozsudku).

4. Okresný súd uviedol, že uznesením zo dňa 19.11.2019 sp. zn. 9Cb/33/2014 spojil na spoločné konanie veci vedené na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 9Cb/33/2014 o zaplatenie 681.125,82

Eur a sp. zn. 20Cb/30/2016 o zaplataenie 57.424.273 Eur s príslušenstvom. Spoločné konanie sa vedie pod sp. zn. 9Cb/33/2014.

5. V ďalšej časti odôvodnenia okresný súd uviedol obsah písomného vyjadrenia žalovaného (odsek 5. odôvodnenia), následné písomné vyjadrenia žalobcu a žalovaného (odseky 6., 7., 10., 11.), popísal priebeh konania a vykonané dokazovanie a za aplikácie ust. § 261 ods. 1, § 268, § 373, § 378, § 379, § 381 ods. 1, § 387 ods. 1, § 388 ods. 1, § 394 ods. 3, § 397, § 398 Obchodného zákonníka v spojení s § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka dospel k záveru o nedôvodnosti podanej žaloby.

6. Okresný súd uviedol, že predmetom sporu je nárok žalobcu proti žalovanému na zaplataenie náhrady škody a ušlého zisku za porušenie zmlúv uzavretých medzi žalobcom a žalovaným podľa § 373 Obchodného zákonníka tak, ako to skutkovo vymedzil žalobca (v odsekoch 1., 4., 6. odôvodnenia rozsudku).

7. Súd prvej inštancie mal preukázané, že žalobca (spoločnosť) a žalovaný (dodávateľ) uzavreli dňa 28.8.2008 Zmluvu o spolupráci, ktorej predmetom bol „Projekt“ („príprava výstavby, výstavba, užívanie a/alebo predaj produktov Výrobne biopaliva a Energetického celku...“) v dvoch etapách (3.1 zmluvy) a úprava vzájomných práv a povinností a záväzkov strán (4.1 a 4.2 zmluvy). Žalobca (nájomca) a žalovaný (prenajímateľ) uzavreli dňa 30.10.2008 Zmluvu o nájme, ktorej predmetom bol nájom pozemkov určených v zmluve (ČL. I zmluvy). V zmluve bol dohodnutý účel nájmu - oprávnenie nájomcu užívať predmet nájmu „na realizáciu projektu výstavby Výrobne biopaliva a Energetického celku v súlade so Zmluvou o spolupráci“, ktoré skutočnosti neboli medzi stranami sporné.

8. Okresný súd poukázal na to, že dňa 1.4.2011 sa začalo konanie podaním žaloby Liptovskej vodárenskej spoločnosti, a.s. proti Liptovskému družstvu Obnova, družstvo o určenie neplatnosti vyššie uvedených zmlúv (pôvodná sp. zn. 4Cb/31/2011). Okresný súd Liptovský Mikuláš rozsudkom zo dňa 28.9.2017 sp. zn. 9Cb/174/2016, ktorý nadobudol právoplatnosť 13.6.2019, rozhodol, že Zmluva o spolupráci uzavretá dňa 28. 8. 2008 a Zmluva o nájme uzavretá dňa 30.10.2008 sú absolútne neplatné právne úkony podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor so zákonom o verejnom obstarávaní (podľa vtedy platného zákona č. 25/2006 Z.z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Rozsudok prvostupňového súdu potvrdil v odvolacom konaní Krajský súd v Žiline rozsudkom zo dňa 25.4.2019 sp. zn. 14Cob/48/2018.

9. Súd prvej inštancie ustálil, že predmetom konania je náhrada škody a ušlého zisku podľa § 268 Obchodného zákonníka, keďže v inom súdnom konaní (pre ktoré bolo toto konanie prerušené) bolo právoplatne rozhodnuté, že zmluvy uzavreté medzi žalobcom a žalovaným sú absolútne neplatné. Okresný súd poukázal na to, že nebolo sporné, že neplatnosť zmlúv spôsobil žalovaný, ktorý konal v rozpore so zákonom o verejnom obstarávaní. Ďalej uviedol, že nie je možné porušiť absolútne neplatný právny úkon (a ani od neho platne odstúpiť). Právne posúdenie nároku je povinnosťou súdu. Ustanovenie § 268 Obchodného zákonníka má kogentný charakter a nie je možné sa od neho odchýliť (§ 263 ods. 1 Obchodného zákonníka). Ustanovenie § 268 Obchodného zákonníka je špeciálne vo vzťahu k náhrade škody podľa § 373 a nasl. Obchodného zákonníka. Okresný súd uviedol, že žalovaný vzniesol námietku premlčania k nároku na náhradu skutočnej škody a ušlého zisku. Podľa § 394 ods. 3 Obchodného zákonníka pri práve na náhradu škody podľa § 268 Obchodného zákonníka premlčacia doba začína plynúť odo dňa, keď sa právny úkon stal neplatný. Právo na náhradu škody podľa § 268 Obchodného zákonníka sa premlčí v štvorročnej premlčacej dobe (§ 397 Obchodného zákonníka).

10. Súd prvej inštancie konštatoval, že pri škode vzniknutej ako dôsledok neplatnosti právneho úkonu je začiatok plynutia premlčacej doby stanovený osobitne. Deň, keď sa stal právny úkon (absolútne) neplatný, je spojený s dátumom podpísania zmlúv s účinkami od počiatku (ex tunc). Pri náhrade škody podľa § 268 Obchodného zákonníka nie je rozhodujúce kedy škoda vznikla, kedy sa poškodená osoba o škode a o tom, kto za škodu zodpovedá, resp. škodu spôsobil, dozvedela. Ustanovenie § 394 ods. 3 Obchodného zákonníka je špeciálne ustanovenie vo vzťahu k § 398 Obchodného zákonníka. Okresný súd uzavrel, že v dôsledku vzniesenia hmotnoprávnej námietky premlčania je nárok žalobcu na náhradu skutočnej škody a ušlého zisku premlčaný.

11. Okresný súd poukázal na to, že Zmluva o vzájomnej spolupráci bola uzavretá (podpísaná) dňa 28.8.2008, Nájomná zmluva bola uzavretá (podpísaná) dňa 30.10.2008. Žaloba o náhradu skutočnej

bola podaná na okresnom súde dňa 28.2.2014 a žaloba o náhradu ušlého zisku bola podaná na okresnom súde dňa 27.10.2016, teda v obidvoch prípadoch po uplynutí štvorročnej premlčacej lehoty (odo dňa neplatnosti vyššie uvedených zmlúv (28.8.2008/30.10.2008). Na podporu svojho právneho posúdenia okresný súd uviedol, že skutočnosť, s ktorou zákon spája neplatnosť právneho úkonu, musí existovať v čase, keď bol právny úkon urobený (aj právne relevantná vedomosť osoby, ktorej bol úkon urobený, o jeho neplatnosti sa musí vzťahovať na tento okamih). Zodpovednosť za škodu spôsobenú neplatnosťou právneho úkonu je objektívna (zavinenie sa nevyžaduje); 2/ sankcionuje každého, kto ju spôsobil; 3/ má špeciálny liberačný dôvod (vedomosť oprávnenej osoby o neplatnosti právneho úkonu v čase, keď bol právny úkon urobený „okamih uzavretia zmluvy“); 4/ ide o mimozmluvnú (deliktálnu) zodpovednosť (nie je dôsledkom porušenia zmluvnej povinnosti); 5/ oprávnenou osobou je subjekt, ktorému bol právny úkon určený. Úprava zodpovednosti za škodu spôsobenú neplatnosťou právneho úkonu je kogentná úprava (§ 263 ods. 1 Obchodného zákonníka) na rozdiel od zodpovednosti za škodu spôsobenú porušením zmluvnej povinnosti upravenej v § 373 Obchodného zákonníka a nasl., ktorá má dispozitívnu povahu. Vzhľadom na vyššie uvedené okresný súd žalobu o náhradu skutočnej škody a ušlého zisku zamietol, keďže žalované nároky sú premlčané a žalovaný vzniesol námietku premlčania.

12. K obrane žalobcu voči námietke premlčania znesenej žalovaným s tvrdením výkonu práva žalovaného v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka) okresný súd poukázal na ustálenú súdnu prax, v zmysle ktorej sa výkon práva v rozpore s dobrými mravmi testuje podľa viacerých kritérií. Ide o prípady, keď výkon práva je v súlade so zákonom, ale cieľom takéhoto výkonu práva je dosiahnutie iného výsledku, než právna norma predpokladá. Takémuto výkonu práva môže súd odoprieť súdnu ochranu. Námietka premlčania je hmotné právo a jeho výkonom by mohlo dôjsť k výkonu práva v rozpore s dobrými mravmi. Kritériami konania v rozpore s dobrými mravmi je najmä výnimočnosť výkonu práva vyplývajúceho z hmotnoprávneho predpisu. Aplikácia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka nesmie viesť k oslabeniu princípu právnej istoty. Súdny ju aplikujú v rámci ich voľnej úvahy. Súdny prihliadajú na správanie účastníka právneho vzťahu dovoľávajúceho sa ochrany podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Námietka premlčania je frekventovaný právny prostriedok dosiahnutia oslabenie práva žalobcu, ktoré jej vznesením nezaniká, ale súd ho nemôže priznať v súdnom konaní a dôsledkom je obvykle zamietnutie žaloby. Vznesenie námietky premlčania je prejavom aktívneho správania strany sporu, lebo v prípade jej pasivity, hoci by aj bol nárok premlčaný, súd na to neprihliada (kým nie je vznesená námietka premlčania). Súdom prvej inštancie konštatované, že v tomto konaní prejavil žalovaný aktivitu a využil právo vyplývajúce zo zákona, vzniesť námietku premlčania, aby dosiahol pre seba pozitívny výsledok v spore o náhradu škody. Obidve strany sporu sú podnikatelia (právnické osoby) a pri podnikaní sa predpokladá určité riziko. Obchodný zákonník a vzťahy, ktoré upravuje, sa spravujú zásadou profesionality. Tento spor vyplynul z neplatnosti zmlúv uzavretých rovnocennými účastníkmi zmluvného vzťahu pri ich podnikaní.

13. Okresný súd poukázal na to, že už pri posudzovaní neplatnosti zmlúv sa zaoberal okolnosťami ich uzavretia (odsek 16. odôvodnenia rozsudku). Konanie o určenie neplatnosti zmlúv začalo na okresnom súde už dňa 1.4.2011. Žaloba v konaní o určenie neplatnosti zmlúv bola doručená (žalovanému) Liptovské družstvo Obnova už dňa 8.4.2011. Nebolo sporné, že už v čase predchádzajúcom podaniu žaloby neplnil (žalobca) Liptovská vodárenská spoločnosť, a.s. záväzky vyplývajúce zo zmlúv, ktoré boli neskôr určené súdom za neplatné (z dôvodu, že ich považoval za neplatné). Žalobca napriek tomu žalobu o náhradu skutočnej škody podal až dňa 28.2.2014 a žalobu o náhradu ušlého zisku až dňa 27.10.2016, hoci tak mohol urobiť už skôr (vo vzťahu k plynutiu premlčacej lehoty). Účelom aplikácie ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka nie je poskytovať ochranu účastníkom, ktorí nevynaložili primerané úsilie na uplatnenie svojich práv riadne a včas. Okresný súd z vyššie uvedeného uzavrel, že výkon práva žalovaného uplatnením námietky premlčania nie je v rozpore s dobrými mravmi.

14. Okresný súd ďalej poukázal na to, že žalobca v písomnom vyjadrení zo dňa 28.6.2021 uviedol, že sa rozhodol vypracovať nový výpočet ušlého zisku za obdobie 15 rokov do 31.12.2027 odo dňa plánovaného termínu ukončenia realizácie 31.12.2012 na sumu 25.709.478 Eur. Žalobca sa rozhodol uplatňovať skutočnú škodu vo výške 321.081,99 Eur (súčet faktúr uhradených žalovaným jeho dodávateľom uvedený vo vyjadrení zo dňa 7.1.2021 str. 8, 9 body a/,b/), na základe čoho upravil znenie petitu žaloby tak, že znižuje uplatnené nároky nasledovne: žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 321.081,99 Eur ako skutočnú škodu a 25.709.478 Eur ako ušlý zisk, spolu 26.030.560 Eur s úrokom z omeškania 9,75 % p. a. od 29.4.2013 až do zaplatenia.

15. V tejto súvislosti okresný súd poukázal na to, že žalobca je zastúpený právnickou osobou poskytujúcou právne služby podľa § 15 zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii, a preto posudzoval úkony s prihliadnutím na právne zastúpenie. Žalobca (dominus litis) disponuje po začatí konania právom vziať žalobu celkom alebo sčasti späť. Dôsledkom (procesného úkonu žalobcu) späťvzatia žaloby celkom (a) alebo sčasti (b) je zastavenie konania súdom celkom (a) alebo sčasti (b) v rozhodnutí vo veci samej, ak po začatí konania žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. V zásade, ak sa žalobca po začatí konania na súde (dňom doručenia žaloby) domáha zmeny žaloby, že požaduje menej ako v podanej žalobe, je takéto podanie čiastočným späťvzatím žaloby podľa § 144 a nasl. CSP (ak nejde o vzdanie sa nároku sčasti podľa § 286 CSP, vtedy súd na návrh žalovaného žalobu v tejto časti zamietá).

16. Okresný súd poukázal na to, že písomné podanie žalobcu doručil zástupcovi žalovaného, ktorý sa v tejto časti k podaniu žalobcu zo dňa 28.6.2021 (vo vyjadrení žalovaného zo dňa 1.7.2021 a ani na pojednávaní) nevyjadril, t.j. neprejavil nesúhlas so späťvzatím žaloby (sčasti). V civilnom procese sa uplatňuje „princíp prejavenej vôle“ (nie skutočnej vôle) strán. Súd vykladá úkony strán podľa ich obsahu (Čl. 11 ods. 1 CSP).

17. Súd prvej inštancie uviedol, že posudzoval úkon žalobcu z objektívneho hľadiska, ako sa prejavil navonok. Žalobca prejavil vôľu nepokračovať v konaní o žalobe vo vzťahu k výške pôvodne žalovanej skutočnej škody a ušlého zisku. Žalobca jednoznačne prejavil, že nemá záujem, aby súd meritórne rozhodoval o celej pôvodne žalovanej výške skutočnej škody a ušlého zisku. Účinky späťvzatia nastávajú jeho dorúčením súdu (späťvzatie nie je možné odvolať). Späťvzatie nemôže žalobca ničím podmieňovať. V takýchto prípadoch čiastočné zastavenie konania ako procesný dôsledok späťvzatia žaloby zaviniť žalobca, preto sa za úspešného v konaní považuje žalovaný, aj v časti, v ktorej bolo konanie zastavené. Dôvody späťvzatia žaloby (sčasti) sú výlučne na strane žalobcu, ktorý tak urobil po prvom pojednávaní (a uplynutí súdom určených lehôt na doplnenie skutkových tvrdení a prednesenie návrhov na vykonanie dokazovania uznesením zo dňa 2.12.2020 sp. zn. 9Cb/33/2014 a jej predĺžení na návrh žalobcu uznesením zo dňa 23.12.2020 sp. zn. 9Cb/33/2014 do 10.1.2021) znížením výšky peňažných nárokov. Uvedené malo význam pri posudzovaní nároku na náhradu trov konania. O čiastočnom späťvzatí žaloby rozhoduje súd v rozhodnutí vo veci samej (§ 145 ods. 2 CSP). Keďže tak okresný súd neurobil, nariadil pojednávanie na rozhodnutie doplniacím rozsudkom podľa § 225 a nasl. CSP o čiastočnom späťvzatí žaloby.

18. O trovách konania okresný súd rozhodol podľa § 250 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 CSP tak, že priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania od žalobcu 100 %, lebo žalovaný mal vo veci plný úspech. Okresný súd nezistil dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali nepriznanie nároku na náhradu trov konania (§ 257 CSP). O výške náhrady trov konania rozhodne vyšší súdny úradník prvoinštančného súdu po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

19. Okresný súd rozsudkom (doplniacím) č.k. 9Cb/33/2014-498 zo dňa 20.9.2021 rozhodol tak, že zastavil konanie v časti o zaplatenie skutočnej škody 360.043,83 Eur s príslušenstvom a ušlého zisku 31.714.795 Eur s príslušenstvom.

20. V odôvodnení doplnacieho rozsudku uviedol, že predmetom konania je zaplatenie skutočnej škody 681.125,82 Eur s úrokom z omeškania 9,75 % ročne od 29.4.2013 do zaplatenia a ušlého zisku 57.424.273 Eur s úrokom z omeškania 9,75 % ročne od 29.4.2013 do zaplatenia. Žalobca v písomnom vyjadrení zo dňa 28. 6. 2021 okrem iného uviedol, že sa rozhodol vypracovať nový výpočet ušlého zisku za obdobie 15 rokov odo dňa plánovaného termínu ukončenia realizácie 31.12.2012 do 31.12.2027 na sumu 25.709.478 Eur a rozhodol sa uplatňovať skutočnú škodu vo výške 321.081,99 Eur. Na základe čoho upravuje znenie petitu žaloby, že znižuje uplatnené nároky nasledovne: žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 321.081,99 Eur ako skutočnú škodu a 25.709.478 Eur ako ušlý zisk, spolu 26.030.560 Eur s úrokom z omeškania 9,75 % p. a. od 29.4.2013 až do zaplatenia. Žalobca (dominus litis) disponuje po začatí konania právom vziať žalobu celkom alebo sčasti späť. Dôsledkom (procesného úkonu žalobcu) späťvzatia žaloby (a) celkom alebo späťvzatia žaloby (b) sčasti je zastavenie konania súdom (a) celkom alebo (b) v časti. Ak sa žalobca po začatí konania na súde domáha zmeny žaloby, že požaduje menej ako v podanej žalobe, je takéto podanie čiastočným späťvzatím žaloby podľa § 144 a nasl. CSP (ak nejde o vzdanie sa nároku sčasti podľa § 286 CSP, vtedy súd na návrh žalovaného žalobu v tejto časti zamietá). Okresný súd písomné podanie žalobcu zo dňa 28. 6. 2021 doručil zástupcovi žalovaného. Žalovaný sa k tejto časti podania žalobcu nevyjadril (v písomnom vyjadrení žalovaného zo

dňa 1.7.2021 a ani na pojednávaní 7.7.2021) t.j. neprejavil nesúhlas s čiastočným späťvzatím žaloby. V civilnom procese na súde sa uplatňuje „princíp prejavenej vôle“ (nie skutočnej vôle) strán. Súd vykladá úkony strán podľa ich obsahu (Článok 11 ods. 1 CSP). Súd posudzoval úkon žalobcu z objektívneho hľadiska, ako sa prejavil navonok. Žalobca prejavil vôľu nepokračovať v konaní o žalobe vo vzťahu k výške pôvodne žalovanej skutočnej škody a ušlého zisku. Žalobca jednoznačne prejavil, že nemá záujem, aby súd meritórne rozhodoval o celej pôvodne žalovanej výške skutočnej škody a ušlého zisku. Účinky späťvzatia nastávajú jeho doručením súdu (späťvzatie už nie je možné odvolať). O čiastočnom späťvzati žaloby rozhoduje súd v rozhodnutí vo veci samej (§ 145 ods. 2 CSP). Keďže tak okresný súd neurobil v rozsudku vyhlásenom na pojednávaní dňa 7.7.2021, nariadil pojednávanie na rozhodnutie doplniacím rozsudkom podľa § 225 a nasl. CSP o čiastočnom späťvzati žaloby. Okresný súd konanie podľa § 145 ods. 2 CSP zastavil v časti skutočnej škody a ušlého zisku, v ktorej zobral žalobca žalobu späť, tak ako je uvedené vo výrokovej časti doplnacieho rozsudku spolu s príslušenstvom k istine (skutočná škoda: 681.125,82 - 321.081,99 = 360.043,83 Eur; ušlý zisk: 57.424.273 - 25.709.478 = 31.714.795 Eur).

21. Okresný súd uzavrel, že čiastočné zastavenie konania ako procesný dôsledok späťvzatia žaloby zaviniť žalobca, preto sa za úspešného v konaní považuje žalovaný (aj v časti, v ktorej bolo konanie zastavené pre čiastočné späťvzatie § 256 ods. 1 CSP). Dôvody čiastočného späťvzatia žaloby boli výlučne na strane žalobcu, ktorý tak urobil až po prvom pojednávaní a uplynutí všetkých súdom určených lehôt na doplnenie skutkových tvrdení a prednesenie návrhov na vykonanie dokazovania (uznesením zo dňa 2.12.2020 sp. zn. 9Cb/33/2014 a o predĺžení lehoty na návrh žalobcu uznesením zo dňa 23. 12. 2020 sp. zn. 9Cb/33/2014 do 10.1.2021) vo vzťahu k vyčísleniu výšky skutočnej škody a ušlého zisku.

22. O trovách celého konania okresný súd rozhodol rozsudkom vyhláseným 7.7.2021 podľa § 250 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 CSP tak, že priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania od žalobcu 100 %, lebo žalovaný mal vo veci plný úspech, a to aj v časti, v ktorej bolo konanie zastavené pre čiastočné späťvzatie žaloby žalobcom, keďže to procesne zaviniť žalobca.

23. Proti tomuto rozsudku č.k. 9Cb/33/2014-472 zo dňa 7.7.2021 v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca prostredníctvom zástupcu z dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP. Žalobca uviedol, že v plnom rozsahu uznáva a rešpektuje autonómiu rozhodnutia súdu prvej inštancie z hľadiska posúdenia, či výkon práv žalovaného, konkrétne vznesenie námietky premlčania z jeho strany je výkonom práva, ktoré vzhľadom na všetky okolnosti predmetného súdneho sporu je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka alebo nie je výkonom práva, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi. Žalobca poukázal na to, že v písomnom vyjadrení zo dňa 28.06.2021 vyjadril presvedčenie a uviedol dôvody, pre ktoré je podľa neho vznesenie námietok premlčania zo strany žalovaného v predmetnej právnej veci takým výkonom práva, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie tieto dôvody neuznal, a tým vec nesprávne právne posúdil, v dôsledku tohto nesprávneho právneho posúdenia nevykonal navrhované dokazovanie a žalobu v plnom rozsahu zamietol. Súd prvej inštancie nesprávnym právnym posúdením tak poskytol 100% právnu a súdnu ochranu žalovanému, teda tomu účastníkovi predmetného súdneho konania, ktorý výlučne sám svojím porušením zmluvných povinností a porušením zákona spôsobil žalobcovi veľkú škodu a z tohto dôvodu nevykonal žalobcom navrhované dokazovanie, a to v plnom rozsahu na ťarchu žalobcu. Podľa žalobcu vznesenie námietky premlčania zo strany žalovaného je výkonom práva, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v plnom rozsahu zrušil a vec vrátil na nové prejednanie. Zároveň žiadal, aby odvolací súd zaviazal žalovaného na náhradu trov odvolacieho konania.

24. K doručenému odvolaniu žalobcu sa písomne vyjadril žalovaný prostredníctvom zástupcu v podaní zo dňa 03.12.2021 (č.l. 516 - 517 spisu). Podľa žalovaného odvolací dôvod žalobcu nie je daný. Prvoinštančný súd vec správne právne posúdil, vykonal dostatočné dôkazy, na základe ktorých dospel k správne zisteniu skutkového stavu, teda napádané rozhodnutie je vecne správne a má oporu v právnom poriadku Slovenskej republiky. Žalovaný sa nestotožnil s tvrdením žalobcu, že prvoinštančný súd otázku vznesenia námietky premlčania vo vzťahu k § 3, ods. 1 Občianskeho zákonníka nesprávne právne posúdil, pričom nebral do úvahy dôvody uvádzané žalobcom. Keďže odvolanie žalobcu je stručné v súvislosti s argumentáciou, prečo má byť žalovaným vznesená námietka premlčania v rozpore s dobrými mravmi, žalobca odkázal na svoje písomné vyjadrenie zo dňa 28.06.2021 a nepovažoval za hospodárne sa k uvádzaným dôvodom podrobne vyjadrovať, v plnom rozsahu odkázal

na písomné vyjadrenie zo dňa 01.07.2021, ktoré je podrobnou reakciou na písomné podanie žalobcu. Podľa žalovaného prvoinštančný súd v bode 18. napadnutého rozsudku podrobne špecifikoval, na základe akých kritérií námietku premlčania posudzoval, určito a zrozumiteľne vysvetlil dôvody, pre ktoré uplatnenie námietky premlčania, nie je v rozpore s dobrými mravmi. Žalovaný sa plne s odôvodnením a právnym posúdením tejto otázky stotožnil so závermi prvoinštančného súdu a mal za to, že v tomto smere nedošlo k žiadnej vade, ktorá by odôvodňovala zmenu alebo zrušenie rozhodnutia. Prvoinštančný súd, okrem iného, správne skonštatoval, že účelom aplikácie ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka nie je poskytovať ochranu účastníkovi, ktorý nevynaložil primerané úsilie na uplatnenie svojich práv riadne a včas. Ako žalovaný poukazoval aj vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 01.07.2021, sám žalobca (napriek svojmu právnemu zastúpeniu) konal nedbanlivo a v rozpore s dobrými mravmi, keď: podal žaloby o náhradu skutočnej škody a ušlého zisku po uplynutí značnej doby od podania žaloby o neplatnosť zmlúv žalovaným; na súde sa domáha nárokov, ktoré odo dňa podania žaloby riadne neodôvodnil a predovšetkým riadne a včas nepreukázal; krátko pred pojednávaním vo veci upravil petít žaloby tak, že požaduje náhradu skutočnej škody vo výške 321.081,99 Eur (čo znamená, že zvyšnú polovicu nároku nevie preukázať); krátko pred posledným pojednávaním vo veci znížil svoj uplatňovaný nárok na ušlý zisk na výšku 26.030.560 Eur, t.j. len za obdobie 15 rokov, ktorý navyše - rovnako ako pri podaní žaloby nepreukázal relevantnými dôkazmi. Za rozpor s dobrými mravmi, podľa žalovaného, nemožno považovať ani to, že hájil svoje práva a oprávnené záujmy podaním žaloby o určenie neplatnosti zmluvy o vzájomnej spolupráci a zmluvy o nájme, čo sa nakoniec ukázalo ako dôvodné a oprávnené, keďže v konaní sp.zn. 9Cb/174/2016 bolo právoplatne určené, že tieto zmluvy sú absolútne neplatné. Žalovaný poukázal na to, že plynutie premlčacej doby pri náhrade škody z dôvodu neplatnosti právneho úkonu vyplýva z ustanovenia § 394 ods. 3 Obchodného zákonníka. Nemožno teda vykladať na ťarchu žalovaného, ak tento postupuje v súlade so zákonom, hoci žalobca túto právnu úpravu považuje za nespravodlivú alebo príliš tvrdú. Ak by aj prvoinštančný súd skonštatoval, že žalovaným vznesená námietka premlčania je v rozpore s dobrými mravmi, bol názoru, že by nemohol rozhodnúť inak ako žalobu v celom rozsahu zamietnuť, keďže žalobca svoj nárok na náhradu škody riadne neuplatnil a predovšetkým vôbec nepreukázal. Navrhol napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdiť, s priznaním náhrady trov odvolacieho konania vo výške 100 %.

25. Žalovaný žiadal, aby bol prostredníctvom právneho zástupcu v súlade s ustanovením § 219 ods. 3 CSP upovedomený elektronickými prostriedkami o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku v prípade, ak bude rozhodovať rozsudkom bez nariadenia pojednávania. Informáciu žiadal doručiť do úradnej elektronickej schránky splnomocneného právneho zástupcu alebo na jeho e-mailovú adresu a@b.c <mailto:Z.>.

26. K doručenému vyjadreniu žalovaného sa písomne vyjadril žalobca v podaní zo dňa 20.12.2021 (č.l. 520 spisu). Uviedol, že žalovaný vo vyjadrení prakticky iba zhrnul argumentáciu, ktorú už predložil počas doterajšieho priebehu konania, a preto nepovažuje za relevantné sa k jeho obsahu osobitne vyjadrovať. Žalobca bol názoru, že odvolací súd sa bude sústreďiť výlučne iba na právne posúdenie postupu súdu prvej inštancie.

27. K doručenému vyjadreniu žalobcu sa písomne vyjadril žalovaný na č.l. 526 spisu v tom smere, že nepovažuje za potrebné na vyjadrenie žalobcu reagovať, pretože ho považuje za nevecné.

28. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) prejednal vec na základe podaného odvolania žalobcu a postupom bez nariadenia pojednávania verejným vyhlásením rozsudku krajským súdom za rešpektovania ust. § 219 ods. 1, 3 CSP bol rozsudok okresného súdu potvrdený ako vecne správne rozhodnutie podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP, s vykonaním opravy záhlavia rozsudku v časti predmetu konaní postupom podľa ust. § 378 ods. 1 v spojení s § 224 CSP. Rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

29. K procesnému postupu krajského súdu, ktorý prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia ústneho pojednávania, sa poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Žiline č.k. 13Cob/24/2022-530 zo dňa 06.07.2022, keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli Krajského súdu v Žiline v lehote najmenej 5 dní pred jeho vyhlásením v zmysle uvedeného uznesenia dňa 20.09.2022 a na webovej stránke Krajského súdu v Žiline, za súčasného oznámenia termínu verejného vyhlásenia rozsudku žalobcovi prostredníctvom zástupcu do úradnej elektronickej schránky zástupcu žalobcu, na základe čoho boli splnené podmienky k verejnemu vyhláseniu rozsudku.

30. Krajský súd primárne uvádza, že v štádiu svojho konania a rozhodovania aplikoval ustanovenia zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť podľa § 474 CSP dňom 1. júla 2016, keď z prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP vyplýva, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

31. Podľa ust. § 379 CSP v spojení s ust. § 380 ods. 1 CSP odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný.

32. Za viazanosti vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami bol rozsudok okresného súdu preskúmaný v medziach odvolacích dôvodov žalobcu, obsiahnutých v písomne podanom odvolaní zo dňa 04.10.2021 (č.l. 504 spisu), a to len tých, ktoré sa týkali posúdenia nároku žalobcu, jeho relevantných tvrdení a dôkazov produkovaných v konaní pred súdom prvej inštancie, vo väzbe na dôvody a obsah obrany žalovaného v tomto konaní. Ak žalobca v podanom odvolaní výslovne vyjadril rozsah odvolacích námietok a k tomu uviedol ich zdôvodnenie, tak následne potom ani krajský súd v rámci svojho konania a rozhodovania nemohol posudzovať rozsudok okresného súdu a v ňom obsiahnuté závery v tej časti, ktorá sa nestala predmetom námietok, t.j. odvolania žalobcu. Teda, ak je odvolateľom vyjadrený rozsah a dôvody podaného odvolania, potom krajský súd nemá daný zákonný podklad, aby vyjadril závery a aby osobitne bolo pristupované k tomu, čo sa v rámci zadaného rozsahu odvolania nestalo predmetom konania, posudzovania a rozhodovania odvolacieho súdu. Vždy je to tá strana sporu, ktorá podáva odvolanie, ktorá rozsahom podaného odvolania vymedzuje, v akom rozsahu rozhodnutie súdu prvej inštancie napáda, z akých odvolacích dôvodov ho rozporuje, a len to sa môže stať predmetom posudzovania a zhodnocovania zo strany odvolacieho súdu. Ak sú v rozhodnutí súdom prvej inštancie prijaté závery, ktoré v podanom odvolaní odvolateľ nenapáda, nerozporuje, tak zákonite tieto bez ďalšieho sa nemôžu stať ani predmetom vyhodnocovania odvolacím súdom, pretože k tomu, ako uviedol krajský súd, už nie je zákonný priestor, ak v zmysle ust. § 380 ods. 1 CSP je odvolací súd odvolacími dôvodmi viazaný a súčasne sa nejedná o žiadnu z právnych situácií vyjadrených pod písm. a), b), c) ust. § 379 CSP. Je predsa potrebné, aby sa rozlišovalo (diferencovalo), čo bolo predmetom odvolacieho konania, posudzovania odvolacím súdom v nadväznosti na odvolacie dôvody, pretože stav každej sporovej odvolacej právnej veci je odlišný vo väzbe na rozsah a dôvody vyvolanej spornosti, prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany. Krajský súd považoval za potrebné uvedené vyjadriť za rešpektovania právnej istoty a predvídateľnosti súdneho rozhodovania.

33. V ďalšom odvolací súd upriamuje pozornosť na to, že za stavu, ak dopĺňací rozsudok okresného súdu č.k. 9Cb/33/2014-498 zo dňa 20.9.2021 nebol napadnutý odvolaním stranami sporu, nemohol sa stať predmetom preskúmania odvolacím súdom (v tejto časti predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť).

34. Za viazanosti vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami § 379 a § 380 ods. 1 CSP bol preto rozsudok okresného súdu preskúmaný v medziach odvolacích dôvodov žalobcu, obsiahnutých v písomne podanom odvolaní, ktorými boli námietky, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP), v dôsledku čoho nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností.

35. Krajský súd za aplikácie ust. § 383 CSP primárne uvádza, že bol viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil okresný súd, keďže neboli zistené dôvody na zopakovanie alebo na doplnenie dokazovania.

36. Podľa ust. § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

37. Podľa ust. § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

38. V súvislosti s podaným odvolaním žalobcu krajský súd poukazuje na vyššie citované ust. § 387 ods. 2 CSP, ktoré je základom rozhodnutia odvolacieho súdu, keďže sa stotožňuje so skutkovými, ako aj právnymi závermi obsiahnutými v rozsudku okresného súdu. Práve z titulu aplikácie ust. § 387 ods.

2 CSP nebolo potrebné a ani žiaduce, aby krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zopakoval tie skutkové a právne závery, s ktorými sa stotožňuje a ktoré vyjadril okresný súd v napadnutej časti rozhodnutia, preto bolo postačujúce v rámci odvolacieho konania na ne len odkázať. Uvedený postup krajského súdu je v súlade s uznesením Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 350/09 zo dňa 08. októbra 2009, z ktorého vyplýva, že odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok, v spojení aj s rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo 180/2005, podľa ktorého pri potvrdení rozhodnutia okresného súdu sa odvolací súd v zásade môže obmedziť len na prevzatie odôvodnenia okresného súdu, ako aj uznesenie NS SR sp. zn. 8Cdo 190/2016 zo dňa 20.12.2017, z ktorého rovnako vyplýva, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok, preto určujúca je spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom, čo vytvára ich organickú jednotu. Ak sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje so závermi rozsudku okresného súdu týkajúcimi sa odvolaním napadnutej časti a odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci. Rozhodnutie odvolacieho súdu v podstate v sebe zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie.

39. Len k zvýrazneniu vecne správneho napadnutého rozsudku a vo vzťahu k primárnemu odvolaciemu dôvodu, ktorý boli obsiahnutý v písomne podanom odvolaní žalobcu zo dňa 04.10.2021, a to nesprávne právne posúdenie veci, krajský súd uvádza nasledovné.

40. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP (rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci) je daný vtedy, ak súd vec nesprávne právne posúdil. Vo všeobecnosti právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, teda vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie). O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil, prípadne ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval. Ani jedna z uvedených situácií však podľa názoru odvolacieho súdu v danej veci nenastala.

41. Žalobca v odvolaní namietal nesprávne právne posúdenie veci v tom smere, že okresný súd sa nestotožnil s posúdením vznesenej námietky premlčania žalovaným ako výkonu práva v rozpore s dobrými mravmi, a to vzhľadom k okolnostiam danej veci.

42. Bolo zrejmé, že žalobca sa žalobou doručenou okresnému súdu dňa 28.2.2014 domáhal od žalovaného náhrady škody (skutočnej škody) vo výške 681 125,82 Eur s príslušenstvom (po úprave petitu podľa písomného vyjadrenia zo dňa 28.6.2021 v sume 321.081,99 Eur) a žalobou doručenou okresnému súdu dňa 27. 10. 2016 pôvodne v konaní vedenom pod sp. zn. 20Cb/30/2016 zaplataenia 57.424.273 Eur s príslušenstvom titulom ušlého zisku (po úprave petitu podľa písomného vyjadrenia zo dňa 28.6.2021 v sume 25.709.478 Eur) na tom skutkovom tvrdení, že dňa 28.8.2008 uzavrel so žalovaným Zmluvu o vzájomnej spolupráci a dňa 30.10.2008 so žalovaným uzavrel Zmluvu o nájme, pričom investičným zámerom žalobcu prostredníctvom realizácie projektu bola výroba elektrickej energie spaľovaním obnoviteľných zdrojov a príprava paliva. Žalobca vynaložil v súvislosti s realizáciou projektu peňažné prostriedky celkovo vo výške 681.125,82 Eur predstavujúce skutočnú škodu žalobcu, pričom v priamej súvislosti so správaním žalovaného sa realizácia projektu tak, ako ju predpokladala zmluva o spolupráci, stala nemožná, a preto mal za to, že žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi všetku majetkovú ujmu, ktorá žalobcovi v tejto súvislosti vznikla, t.j. aj ušlý zisk.

43. V konaní pred súdom prvej inštancie a ani v odvolacom konaní nebola vyvolaná spornosť medzi stranami v tom, že medzi žalobcom a žalovaným bola uzavretá dňa 28.08.2008 Zmluva o vzájomnej spolupráci a dňa 30.10.2008 Zmluva o nájme. Nebolo sporu ani o tom, že v konaní vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 9Cb/174/2016 dospel súd prvej inštancie k záveru o absolútnej neplatnosti Zmluvy o vzájomnej spolupráci zo dňa 28.08.2008 a Zmluvy o nájme zo dňa 30. 10. 2008. Tento záver Okresného súdu Liptovský Mikuláš bol následne potvrdený aj Krajským súdom v Žiline v rozsudku z 25. apríla 2019, sp. zn. 14Cob /48/2018 (č.l. 244-248 spisu, 221-242 spisu).

44. Podľa § 268 Obchodného zákonníka, kto spôsobil neplatnosť právneho úkonu, je povinný nahradiť škodu osobe, ktorej bol právny úkon určený, ibaže táto osoba o neplatnosti právneho úkonu vedela.

Pre náhradu tejto škody platia obdobne ustanovenia o náhrade škody spôsobenej porušením zmluvnej povinnosti (§ 373 a nasl.).

45. Podľa ust. § 394 ods. 3 Obchodného zákonníka pri práve na náhradu škody podľa § 268 začína premlčacia doba plynúť odo dňa, keď sa právny úkon stal neplatným.

46. Právna úprava citovaného ustanovenia § 394 ods. 3 Obchodného zákonníka upravuje začiatok plynutia premlčacej doby pri práve na vrátenie plnenia uskutočneného podľa neplatnej zmluvy. Pri práve na náhradu škody spôsobenej neplatnosťou právneho úkonu (§ 268) je začiatok plynutia premlčacej doby ustanovený osobitne, a to dňom, keď sa právny úkon stal neplatným (odsek 3). Ustanovenie odseku 3 § 394 Obchodného zákonníka je vo vzťahu k § 398 osobitnou úpravou. V danom prípade odvolací súd konštatuje, že štvorročná premlčacia doba k nároku na náhradu škody začala plynúť odo dňa 28.08.2008, keď bola uzavretá dňa 28.08.2008 Zmluva o vzájomnej spolupráci a skončila sa dňa 29.08.2012. Štvorročná premlčacia doba k nároku z titulu ušlého zisku začala plynúť odo dňa 30.10.2008, keď dňa 30.10.2008 bola uzavretá Zmluva o nájme a skončila sa dňa 30.10.2012. Keďže žaloba na náhradu škody bola uplatnená na okresnom súde dňa 28.2.2014 a žaloba o zaplatenie ušlého zisku bola uplatnená na okresnom súde dňa 27.10.2016, potom bola dôvodná námietka žalovaného o premlčaní týchto nárokov tak, ako správne uzavrel okresný súd v napadnutom rozhodnutí. Odvolací súd je toho názoru, že ust. § 394 ods. 3 Obchodného zákonníka obsahuje osobitnú právnu úpravu, keď začiatok plynutia premlčacej doby pri práve na náhradu škody spôsobenej neplatnosťou právneho úkonu, je nutné počítat odo dňa, keď sa právny úkon stal neplatným (28.08.2008 a 30.10.2008) tak, ako to správne posúdil aj okresný súd.

47. Vo vzťahu k posúdeniu námietky žalobcu týkajúcej sa nesprávneho postupu okresného súdu v tom, že nevyhodnotil vznesenú námietku premlčania žalovaného ako výkon práva v rozpore s dobrými mravmi, odvolací súd poukazuje na základný účel inštitútu premlčania, ktorým je pôsobiť na subjekty právnych vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje nároky a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené splniť si svoje povinnosti. Inštitút premlčania takto zabraňuje dlhodobému trvaniu práva im zodpovedajúcim povinnostiam. Ak uplynula zákonom ustanovená premlčacia doba a oprávnená osoba v nej určeným spôsobom u príslušného orgánu svoje právo nevykonala, vzniká povinnej osobe oprávnenie vzniesť námietku premlčania, a tak spôsobiť stav, že sa oprávnená osoba nemôže s úspechom domáhať na súde svojho práva.

48. Krajský súd súhlasí s argumentáciou uvedenou v odseku 18. odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie a dodáva, že existencia alebo neexistencia rozporu s dobrými mravmi je otázkou právnu. Sudca pri rozhodovaní konkrétneho prípadu musí zhodnotiť správanie subjektov v danom právnom vzťahu a rozhodnúť, či sa toto správanie prieči dobrým mravom alebo nie. Dobré mravy sú tu teda kritériom posúdenia toho, či sa v danom prípade správanie subjektu dostalo do rozporu s dobrými mravmi a v čom tento rozpor spočíva (Ovečková, O., *Premlčanie v obchodnom práve*, Wolters Kluwer, 2015, s.145). Odvolací súd súhlasí s názorom, že aj keď zákonnou úpravou umožnená námietka premlčania zásadne dobrým mravom neodporuje, môžu nastať v konkrétnom prípade výnimočne a celkom mimoriadne situácie, že samotné uplatnenie - vznesenie tejto námietky by bolo prejavom zneužitia práva. Potom dokazovanie v súdnom konaní má smerovať k preukazovaniu, či ide o také výnimočné okolnosti. Je zrejmé, že vznesenie námietky premlčania vo svojej podstate predstavuje výkon práva uskutočnený na základe, resp. v medziach zákona. V súkromnom práve platí pre výkon subjektívnych práv zásada všeobecného zákazu zneužitia práva, pre oblasť obchodných vzťahov premietnutá do ust. § 265 Obchodného zákonníka. Všeobecné ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi, neobsahuje jednoznačnú sankciu za zneužitie výkonu práva, napriek tomu toto zákonné ustanovenie výkon práv a povinností predpokladá, a preto ho možno aplikovať na výkon takých práv a povinností, ktoré platne existujú. Z uvedeného vyplýva, že vznesenie námietky premlčania je výkonom práva. Výkon práva však nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi, resp. so zásadami poctivého obchodného styku, avšak nie samotná námietka premlčania môže byť v rozpore s dobrými mravmi, ale až jej realizácia v konkrétnom prípade, za určitých konkrétnych okolností. To, či konkrétne uplatnenie námietky premlčania je contra bonos mores, je potrebné posúdiť individuálne v každom jednotlivom prípade, a to komplexne, teda s posúdením všetkých v danom prípade relevantných skutkových a právnych okolností jednotlivo i v ich súvislostiach.

49. Vyššie uvedenými kritériami sa v posudzovanej veci súd prvej inštancie riadil a zhodnocoval ako významné časové súvislosti a postup žalobcu pri uplatňovaní nároku voči žalovanému v danom konaní, oproti obrane žalovaného, ktorá spočívala vo vznesení námietky premlčania žalobcovho nároku. To, že žalobca nekonal pri uplatňovaní nároku voči žalovanému s náležitou obozretnosťou a starostlivosťou, keďže sa jeho nárok premlčal, nemožno v danom prípade zhodnotiť na ťarchu žalovaného. Žalobca tiež relevantne nezdôvodnil, prečo včas nereagoval na tvrdené porušovanie zmluvy žalovaným, na žalovaným podanú žalobu o určenie neplatnosti právnych úkonov podanú na okresný súd dňa 01.04.2011, doručenú mu 8.4.2011, t.j. už v roku 2011, pričom ako konštatoval okresný súd, nebolo sporné to, že už pred podaním žaloby o určenie neplatnosti právnych úkonov v tom konaní žalobca (tu žalovaný) neplnil záväzky zo zmlúv, ktoré boli následne určené za neplatné a napriek tomu žalobca podal žalobu až v 28.2.2014 o náhradu skutočnej škody a o náhradu ušlého zisku až 27.10.2016. Preto súd prvej inštancie dôvodne konštatoval, že námietka premlčania nebola žalovaným vznesená v rozpore s dobrými mravmi. Odvolací súd k vyhodnoteniu žalovaným vznesenej námietky premlčania z hľadiska dodržania zásady dobrých mravov, resp. zásady poctivého obchodného styku ďalej dodáva a zvyrazňuje, že z hľadiska relevancie plynutia času v právnych vzťahoch nemožno v danom súdnom konaní opomenúť oproti správaniu žalobcu pri oneskorenom uplatňovaní jeho nárokov voči žalovanému stojaci samotný účel právneho inštitútu premlčania, ktorým je zabezpečenie právnej istoty v právnych vzťahoch. To sa prejavuje v tom, že inštitút premlčania na jednej strane zabezpečuje, aby si veriteľ neuplatňoval svoje právo až po dlhej dobe a na strane druhej, aby dlžník nebol po neúmerne dlhý čas vystavený hrozbe zásahu do svojich vzťahov donucovacími orgánmi štátu. Zákon tak zabezpečuje, aby subjektívne práva a im zodpovedajúce právne povinnosti nemali neobmedzené trvanie.

50. V súvislosti s otázkou premlčania a dobrých mravov odvolací súd poukazuje na judikatúru dovolacieho, ako aj ústavného súdu, a to rozhodnutie rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 41/2012 (ZSP 1/2015), podľa ktorého „...„Dobрым mravom zásadne neodporuje, ak niekto namieta premlčanie práva uplatňovaného voči nemu, lebo inštitút premlčania je inštitútom zákonným a teda použiteľným vo vzťahu k akémukoľvek právu, ktoré sa zo zákona premlčuje. Ak žalobca nevhodnou voľbou prostriedku ochrany svojich práv z objektívneho hľadiska vlastným zavinením vytvoril podmienky pre neskoršie úspešné vznesenie námietky premlčania práva žalovaným, uplatnenie námietky premlčania nie je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 OZ“. Z Nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 176/2011 (bezdôvodné obohatenie) vyplýval záver, z ktorého bolo možné vyvodiť, že samotná dôvodnosť vznesenej námietky premlčania však rozpor s dobrými mravmi nezakladá. Aplikácia tohto inštitútu by mala byť len výnimočná a nemala by zhojovať neznalosť zákona - t. j. neznalosť plynutia premlčacích dôb. V tomto smere je potrebné poukázať aj na jednu zo základných zásad súkromného práva - *vigilantibus iura scripta sunt* - právo patrí bdelym. Preto je potrebné pri skúmaní otázky, či je vznesenie námietky premlčania v rozpore s dobrými mravmi skúmať, či strana konania, ktorá sa dovoľáva rozporu s dobrými mravmi v súlade s § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, postupovala s dostatočnou mierou starostlivosti a opatrnosti práve v súlade so zásadou *vigilantibus iura*, ktorá predpokladá, že každý zodpovedá za náležitú mieru predvídavosti a opatrnosti nielen pri vzniku právneho vzťahu, ale aj pri uplatňovaní svojich práv a výkone svojich práv a povinností z neho vyplývajúcich“. V rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 151/2012 zo dňa 9. decembra 2015 (náhrada nemajetkovej ujmy) bol vyjadrený záver, podľa ktorého „...„Posúdenie dôvodnosti námietky premlčania zostáva na úvahe súdu, ktorý objektívne prihliada predovšetkým na to, za akých okolností bola námietka premlčania vznesená, za akých okolností k premlčaniu došlo (dôvody, pre ktoré nedošlo k uplatneniu práva) a prípadne samotnú ujmu, ktorá veriteľovi v dôsledku účinkov premlčania hrozí. Úmysel poškodiť druhého účastníka námietkou premlčania však nemožno vyvodiť z okolností a dôvodov, z ktorých je vznik uplatneného nároku vyvodzovaný, ale z tých konkrétnych okolností, za ktorých bola námietka premlčania uplatnená. Tieto okolnosti by pritom museli byť naplnené v natoľko výnimočnej intenzite, aby bol odôvodnený tak významný zásah do princípu právnej istoty, akým je odopretie práva uplatniť námietku premlčania“. Podľa uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 542/2013 zo dňa 23. septembra 2013 „...„Uplatnenie námietky premlčania je vo všeobecnosti potrebné považovať za výkon práva v súlade s dobrými mravmi. Ak strana konania, voči ktorému sa táto námietka uplatnila, chce vylúčiť účinky tejto námietky pre rozpor s dobrými mravmi, mal by v zásade tento rozpor v konaní uplatniť a tento rozpor aj náležite preukázať. Pokiaľ ide o argumentáciu sťažovateľov, že námietku rozporu s dobrými mravmi podľa § 3 ods. 1 OZ mal vyhodnotiť krajský súd v odvolacom konaní bez ohľadu na to, či druhá strana takýto rozpor výslovne namieta, ústavný súd konštatuje, že tento argument nie je neopodstatnený. Námietku premlčania by bolo možné vyhodnotiť ako rozpornú s

dobrymi mravmi. S prihliadnutím na ďalšie relevantné okolnosti tohto prípadu podľa názoru ústavného súdu však toto pochybenie nedosahuje takú intenzitu, aby bolo spôsobilé zasiahnuť do označených práv sťažovateľov materiálnym spôsobom“. Judikatúra je tak v zásade ustálená v tom, že nevylučuje, že vznesenie námietky premlčania by mohlo byť v rozpore s dobrými mravmi, avšak postup podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka má miesto iba v ojedinelých a vo výnimočných prípadoch. Tieto okolnosti musia byť naplnené v takej výnimočnej intenzite, aby bol odôvodnený tak významný zásah do princípu právnej istoty, akým je odopretie práva uplatniť námietku premlčania. V danom prípade vzhľadom na vecné a časové súvislosti nebolo možné uzavrieť, že žalobca ako strana konania, ktorá sa dovoľáva rozporu s dobrými mravmi v súlade s § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, postupovala s dostatočnou mierou starostlivosti a opatrnosti práve v súlade so zásadou *vigilantibus iura*, ktorá predpokladá, že každý zodpovedá za náležitú mieru predvídavosti a opatrnosti nielen pri vzniku právneho vzťahu, ale aj pri uplatňovaní svojich práv a výkone svojich práv a povinností z neho vyplývajúcich. Okolnosti tohto prípadu neboli takej výnimočnej povahy, aby spôsobili prelomenie zásad, ako sú princíp právnej istoty, zásada rovnosti strán a rovnosti zbraní, kedy by bolo možné dôjsť k záveru, že vznesenie námietky premlčania žalovaným by bolo možné považovať za rozpor s dobrými mravmi.

51. V súvislosti s námietkou nedostatočne vykonaného dokazovania sa krajský súd oboznámil so spôsobom vykonávaného dokazovania okresným súdom a uvádza, že ani v tomto smere nebola daná relevantnosť odvolacej námietky žalobcu. Odvolací súd poukazuje na to, že v odôvodnení svojho rozsudku okresný súd uviedol dôkazy, ktoré vykonal a z ktorých vyvodil skutkový záver, identifikoval zistený skutkový stav a následne prijatý právny záver riadnym spôsobom vyjadril. Vo vzťahu k hodnoteniu dôkazov okresným súdom krajský súd uvádza, že tomuto predchádzala racionálna úvaha konajúceho súdu, majúca základ v priebehu konania a dokazovania. Rozsah vykonaných dôkazov hodnotil okresný súd v súlade s Čl. 15 CSP v spojení s ust. § 191 ods. 1 CSP. Dodáva odvolací súd, že pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaním konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci, znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných opatrení a mариaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a sp.zn. 1Cdo/6/2014, sp.zn. 3Cdo/38/2015, sp.zn. 5Cdo/201/2011, sp.zn. 6Cdo/90/2012. Pritom nie každá nesprávnosť, ku ktorej dôjde v procesnom postupe súdu, zakladá bez ďalšieho prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP). Ďalej sa uvádza to, že pojem „procesný postup“ nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu.

52. K námietke nevykonania dôkazov navrhnutých žalobcom v podaní zo dňa 07.01.2021 (č.l. 416 - 426) spisu, odvolací súd poukazuje na ust. § 185 ods.1 CSP, z ktorého vyplýva, že súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. Citované ustanovenie je vyjadrením nezávislého postavenia súdu pri hodnotení dôkazov, ktoré vykonal, vrátane nezávislého rozhodovania o tom, ktoré dôkazy vykoná. Preto nevykonanie všetkých dôkazov navrhnutých stranami sporu nemožno kvalifikovať ako znemožnenie uskutočňovať procesné práva patriace sporovej strane v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b) CSP. O takýto stav by išlo vtedy, ak by súd svojim procesným postupom odňal strane možnosť navrhnuť vykonanie dôkazov, čo sa však v predmetnom prípade nestalo. Ďalej je potrebné zvýrazniť i to, že okresný súd v odseku 12. odôvodnia uviedol, že vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi, ktoré tvoria obsah spisu ako aj zrozumiteľne zdôvodnil, prečo ostatné dôkazy navrhnuté stranami nevykonal a považoval ich za nadbytočné a v rozpore so zásadou hospodárnosti konania. Podľa postupu v konaní pred súdom prvej inštancie bola žalobcovi i žalovanému poskytnutá rovnaká možnosť na uplatňovanie ich práv a právom chránených záujmov, mali vytvorenú rovnakú možnosť obhajovať svoje záujmy a zároveň vylučujúcu mať možnosti podstatnej výhody voči protistrane. Žalobca i žalovaný ako sporové strany mali rovnaké procesné práva a povinnosti, ktoré uplatňovali a plnili za rovnakých procesných podmienok bez zvýhodnenia alebo diskriminácie niektorej zo sporových strán. Dokazovanie pred okresným súdom bolo riadne vykonané. Žalobcovi procesným postupom okresného súdu nebola znemožnená realizácia jemu patriacich procesných oprávnení a ani neboli marené možnosti jeho aktívnej účasti na konaní. Vadou konania je len taký závadný procesný postup, ktorým sa sporovej strane znemožní realizácia tých jej procesných práv, ktoré jej procesnoprávny predpis priznáva, za účelom ochrany jej práv a právom chránených záujmov, k čomu postupom okresného súdu vo vzťahu k žalobcovi nedošlo.

53. Krajský súd uvádza v komplexnosti k odvolacím dôvodom žalobcu, že okresným súdom vyvedený skutkový záver z výsledkov dokazovania bol vecne správny, právne posúdenie veci vychádzalo z

aplikácie správnych zákonných ustanovení vyjadrených okresným súdom v napadnutom rozsudku. Okresný súd na riadne a úplne zistený skutkový stav veci správne aplikoval aj rozhodné hmotnoprávne ustanovenia. Ani jeden z vyjadrených odvolacích dôvodov žalobcu nebol relevantný, a preto nezaložil dôvod ani na zmenu napadnutého rozsudku okresného súdu, ani na jeho zrušenie a vrátenie súdu prvej inštancie na nové konanie, a preto vo vyvolanom odvolacom konaní bol rozsudok okresného súdu potvrdený ako vecne správne rozhodnutie podľa ust. § 387 ods. 1 CSP s tým, že v konkrétnostiach krajský súd odkazuje na odôvodnenie rozsudku okresného súdu, s ktorým sa stotožňuje, a preto za aplikácie § 387 ods. 2 CSP na jeho závery odkazuje.

54. Výrok o nároku na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie osobitne odvolaním žalobcu nebol napadnutý, avšak ako výrok závislý od výroku vo veci samej bol rovnako potvrdený ako vecne správne rozhodnutie.

55. Opravu záhlavia rozsudku v časti predmetu konania odvolací súd vykonal postupom podľa ust. § 378 ods. 1 CSP v spojení s § 224 CSP, keďže zistil, že v označení predmetu konania došlo v písomnom vyhotovení rozsudku k zrejmej nesprávosti, a to vzhľadom k tomu, že uznesením č.k. 9Cb/33/2014-273 zo dňa 19. novembra 2019 bolo rozhodnuté výrokom I. tak, že na spoločné konanie sa spájajú konania vedené na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 9Cb/33/2014 o zaplatenie 681.125,82 Eur s konaním vedeným na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 20Cb/30/2015 o zaplatenie 57.424 273 Eur s príslušenstvom a podľa výroku II. spoločné konanie sa bude viesť pod sp. zn. 9Cb/33/2014.

56. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bol úspešný žalovaný, ktorému bol priznaný nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi, o výške ktorej náhrady rozhodne súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 2 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa ust. § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa ust. § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa ust. § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
  - b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
  - c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.
- Podľa ust. § 430 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa ust. § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Podľa ust. § 421 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa ust. § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Podľa ust. § 433 CSP dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Podľa ust. § 434 CSP dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 435 CSP v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.